

บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างทุนเศรษฐกิจ ทุนสังคม และทุนการเมืองในกระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพเชิงประวัติศาสตร์แนวเศรษฐศาสตร์การเมือง ในที่นี้จะพิจารณาหัวข้อเกี่ยวกับการศึกษาในบทที่ 3 โดยจำแนกการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การตรวจสอบข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพเชิงประวัติศาสตร์มีวิธีการ ดังนี้

1. การวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research)

1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เอกสารทางราชการ และ แผ่นประชาสัมพันธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร เป็นต้น

ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจะใช้วิธีวิเคราะห์เอกสารว่าเอกสารทางประวัติศาสตร์นั้นเป็นเอกสารจริงแท้หรือไม่ โดยใช้การวิพากษ์ 2 รูปแบบ คือ

1.1.1 การวิพากษ์ภายนอก เป็นการตรวจสอบหลักฐาน พบว่าเอกสารที่นำมาใช้วิจัยเป็นเอกสารจริง

1.1.2 การวิพากษ์ภายในเป็นการตรวจสอบข้อมูลในเอกสาร พบว่าเอกสารที่นำมาใช้วิจัยมีเนื้อหาของเอกสารที่มีความน่าเชื่อถือ เพราะเป็นเอกสารข้อมูลจริงมาจากความจริงไม่ได้มีการบิดเบือนข้อเท็จจริง

2. การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ในที่นี้จะใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) เป็นวิธีการหลัก คือการสัมภาษณ์เจาะลึกจะมุ่งรวบรวมข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึก เพื่อนำข้อมูลมาอ้างอิงและอธิบายในประเด็นการวิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเข้าไปหาข้อมูลในพื้นที่ (Field Research) และสัมภาษณ์ผู้ที่ให้ข้อมูลหลัก (Key-informant) ดังนี้

- 2.1 กลุ่มอำนาจอดีตนายกเทศมนตรี
2.1.1 นาย ช. นามสมมติ	อดีตนายกเทศมนตรี
2.1.2 นาย ส. นามสมมติ	อดีตประธานสภา,สมาชิกสภาเทศบาล
2.1.3 นาย สม. นามสมมติ	สมาชิกสภาเทศบาล
2.1.4 นาย น. นามสมมติ	สมาชิกสภาเทศบาล
- 2.2 กลุ่มอำนาจนายกเทศมนตรีคนใหม่
2.2.1 นาย ป. นามสมมติ	นายกเทศมนตรีคนปัจจุบัน
2.2.2 นาย ร. นามสมมติ	รองนายกเทศมนตรี
2.2.3 นาย จ. นามสมมติ	รองนายกเทศมนตรี
2.2.4 นาย ว. นามสมมติ	สมาชิกสภาเทศบาล
- 2.3 กลุ่มข้าราชการท้องถิ่น
2.3.1 นาย อ. นามสมมติ	กำนัน
2.3.2 นาย ช. นามสมมติ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2
2.3.3 นาย พ. นามสมมติ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6
- 2.4 กลุ่มประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาล
2.4.1 นาย บ. นามสมมติ	ประชาชนในเขตพื้นที่ หมู่ที่ 5
2.4.2 นาย ก. นามสมมติ	ประชาชนในเขตพื้นที่ หมู่ที่ 3
2.4.3 นาย บช. นามสมมติ	ประชาชนในเขตพื้นที่ หมู่ที่ 2

3. การสังเกตการณ์ (Observation)

การสังเกตการณ์แบ่งได้เป็นสองชนิด คือการสังเกตโดยตรง (Direct Observation) หรือสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant) กับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยการสังเกตการณ์ที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยนี้ก็คือ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม เป็นการหาข้อมูลจากการสังเกตโดยตัวผู้วิจัยเองในฐานะเป็นบุตรของอดีตนายกเทศมนตรีตำบลแห่งหนึ่ง และเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีครั้งล่าสุด โดยผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในการช่วยบิดาหาเสียงมาโดยตลอด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเป็นคนในท้องถิ่นที่เกิดและเติบโตในพื้นที่นี้โดยตลอด จึงรับรู้รับทราบเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างดี สามารถนำการสังเกตการณ์ที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการงานวิจัยครั้งนี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในที่นี้จะใช้รูปแบบการตรวจสอบ คือ

1. การตรวจสอบโดยใช้แหล่งข้อมูลที่ต่างกัน เช่น เอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม เป็นต้น
2. การตรวจสอบโดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลหลักที่มีจุดยืนต่างกัน เช่น กลุ่มอดีตนายกเทศมนตรี กลุ่มนายกเทศมนตรีคนใหม่ กลุ่มข้าราชการท้องถิ่นและกลุ่มประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงประวัติศาสตร์ใช้การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยเริ่มจากการพรรณนาให้เห็นลำดับเหตุการณ์และวิเคราะห์เชิงสาเหตุในประวัติศาสตร์ ดังนี้

1. เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเชิงประวัติศาสตร์แนวเศรษฐศาสตร์การเมือง โดยอาศัยการตีความตามกรอบเศรษฐศาสตร์การเมือง ด้วยการศึกษารูขี้นทางเศรษฐกิจการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียง
2. เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเชิงประวัติศาสตร์แนวเศรษฐศาสตร์การเมือง โดยอาศัยการตีความตามกรอบเศรษฐศาสตร์การเมือง ซึ่งถือว่ากระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียง เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กับ โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่เกี่ยวข้องกับผู้สมัคร